

Pierre Gramegna interviewed by Kathimerini (Greek version)

?????????? ?? ??? Pierre Gramegna, ??????????? ?????????? ??? ESM
?????????????? ????? ????????????? (???????)
4 ??????????? 2026
????????????: ??????? ???????????

- Η ευρωπαϊκή οικονομία διανύει μια περίοδο υψηλής γεωπολιτικής
ρευστότητας. Είναι αυτή μια συγκυρία η οποία αυξάνει -ή θα αυξήσει- τα

χρέη της Ευρωζώνης;

Η γεωπολιτική αβεβαιότητα και οι υψηλότερες αμυντικές δαπάνες ασκούν πίεση στα δημόσια οικονομικά, αλλά το αν τελικά το χρέος θα αυξηθεί σημαντικά εξαρτάται από την αξιοπιστία των δημοσιονομικών σχεδίων. Οι προηγούμενες κρίσεις δείχνουν ότι τα ισχυρά πλαίσια και η σαφής επικοινωνία διατηρούν την εμπιστοσύνη.

Με δεδομένο ότι ορισμένες χώρες ενδέχεται να δουν προσωρινές αυξήσεις στο χρέος, για τη χρηματοδότηση στρατηγικών επενδύσεων και αμυντικών δαπανών, η προτεραιότητα θα πρέπει να είναι ο συνδυασμός αυτών των μέτρων με μεσοπρόθεσμα σχέδια που θα διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα σύμφωνα με τους ισχύοντες δημοσιονομικούς κανόνες. Εν ολίγοις, η ανθεκτικότητα και οι πειθαρχημένες δημοσιονομικές πορείες μπορούν να αποτρέψουν τη μετατροπή της αβεβαιότητας σε πρόβλημα χρέους.

Μακροπρόθεσμα, η Ευρώπη χρειάζεται ισχυρότερη οικονομική ανάπτυξη και βαθύτερες, πιο ανταγωνιστικές κεφαλαιαγορές για να υποστηρίξει τη βιωσιμότητα του χρέους. Αυτό θα μείωνε επίσης την ευπάθεια σε κραδασμούς και θα καθιστούσε τις εθνικές δημοσιονομικές προσαρμογές λιγότερο επώδυνες με την πάροδο του χρόνου.

- Η Ελλάδα πάντως, για την ώρα, μειώνει το χρέος της. Πού θα βάζατε τον πήχυ για το ελληνικό χρέος, ως ποσοστό του ΑΕΠ, και σε τι χρονοδιάγραμμα;

Κατ' αρχάς, επιτρέψτε μου να πω ότι ο ESM αναγνωρίζει βαθιά την αποφασιστικότητα που επέδειξε ο ελληνικός λαός τα τελευταία χρόνια. Το ταξίδι από την κρίση στην ανθεκτικότητα δεν ήταν καθόλου εύκολο –οι μεταρρυθμίσεις έφεραν δυσκολίες–, αλλά οι προσπάθειες της χώρας άνοιξαν τον δρόμο για μια αξιοσημείωτη ανάκαμψη.

Στο ίδιο πνεύμα, συγχαίρω τον υπουργό Οικονομικών Κυριάκο Πιερρακάκη για την εκλογή του ως προέδρου του Eurogroup και προέδρου του ESM. Είναι κάτι περισσότερο από ένας απλός τίτλος. Αντανακλά τα επιτεύγματα της Ελλάδας, αλλά έχει και πραγματικό νόημα για τον ελληνικό λαό.

Για να απαντήσω στην ερώτησή σας, πράγματι η Ελλάδα εξακολουθεί να έχει τον υψηλότερο δείκτη δημόσιου χρέους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά αυτό που έχει

σημασία είναι η κατεύθυνση του ταξιδιού. Μέχρι το τέλος του 2024 ο δείκτης χρέους προς ΑΕΠ είχε μειωθεί κατά περισσότερο από 55 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το τέλος του 2020. Η πιο πρόσφατη πρόβλεψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δείχνει ότι αυτή η πτωτική τάση συνεχίζεται.

Φυσικά, ένα υψηλό χρέος αποτελεί πηγή ευπάθειας για την οικονομία, επομένως είναι απαραίτητη περαιτέρω μείωση. Αλλά ο στόχος δεν πρέπει να είναι η επιδίωξη ενός συγκεκριμένου αριθμού μόνο και μόνο για χάρη του. Όπως όλες οι ευρωπαϊκές χώρες, η Ελλάδα πρέπει να γίνει πιο ανταγωνιστική και να προετοιμαστεί για τις πιέσεις που σχετίζονται με τη γήρανση του πληθυσμού.

- Το γεγονός ότι η Ελλάδα συγκεντρώνει υπερπλεονάσματα οφείλεται στην απόφαση να μειώνει ταχύτερα το χρέος της; Τι ακριβώς προβλέπει η συμφωνία του ελληνικού κράτους με τους Ευρωπαίους εταίρους και πιστωτές της για το πώς θα κατανέμει τα πλεονάσματα σε ετήσια βάση;

Η Ελλάδα πρέπει να διασφαλίσει ότι οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις της είναι σύμφωνες με το δημοσιονομικό πλαίσιο της Ε.Ε. Ο τρόπος με τον οποίο η Ελλάδα επιλέγει να τηρήσει αυτή τη δέσμευση και να χρησιμοποιήσει τα πρωτογενή πλεονάσματα είναι αποκλειστικά κυρίαρχη απόφαση. Ο ρόλος του ESM είναι να υποστηρίζει, να προσφέρει ιδέες και να συμμετέχει σε εποικοδομητικό διάλογο, όχι να επιβάλλει πολιτικές αποφάσεις.

Τα σημαντικά πρωτογενή πλεονάσματα που παρατηρήθηκαν τα τελευταία χρόνια αντικατοπτρίζουν τις ορθές πολιτικές και μεταρρυθμίσεις που εφάρμοσαν οι ελληνικές Αρχές, ιδίως τις προσπάθειες για την ενίσχυση της είσπραξης φόρων, οι οποίες έχουν αποδειχθεί εξαιρετικά αποτελεσματικές.

- Σε κάθε περίπτωση, δεν έχουν και αρνητική διάσταση τα υπερπλεονάσματα; Υπό την έννοια ότι η συγκέντρωση υψηλότερων φορολογικών εσόδων ασκεί μεγαλύτερες πιέσεις στην πραγματική οικονομία;

Τα σημαντικά πρωτογενή πλεονάσματα τα τελευταία χρόνια είναι σε μεγάλο βαθμό αποτέλεσμα επιτυχημένων φορολογικών μεταρρυθμίσεων και της ανάπτυξης που ωθήθηκε από μια πιο δυναμική οικονομία. Καθώς αυξάνεται η φορολογική συμμόρφωση, το εισόδημα που κάποτε ήταν αδήλωτο κατευθύνεται τώρα στην κυβέρνηση, και αυτό μπορεί πράγματι να έχει επιβαρύνει την ανάπτυξη βραχυπρόθεσμα.

Υπάρχει όμως μια σαφής, πιο διαρθρωτική και θετική πλευρά: τα σημαντικά πρωτογενή πλεονάσματα και η ταχεία μείωση του χρέους που επιτεύχθηκε χάρη σε αυτές τις μεταρρυθμίσεις δίνουν τώρα στην κυβέρνηση το περιθώριο να προτείνει μέτρα όπως η ολοκληρωμένη φορολογική μεταρρύθμιση που υιοθετήθηκε πρόσφατα από το ελληνικό Κοινοβούλιο και έχει σχεδιαστεί για να ελαφρύνει το βάρος σε ομάδες όπως οι συνταξιούχοι και οι μισθωτοί, δηλαδή ομάδες που επλήγησαν περισσότερο κατά τη διάρκεια των ετών διάσωσης. Αυτό είναι ένα τεράστιο όφελος για τους πολίτες. Τα σημαντικά πρωτογενή πλεονάσματα τα τελευταία χρόνια είναι σε μεγάλο βαθμό αποτέλεσμα επιτυχημένων φορολογικών μεταρρυθμίσεων και της ανάπτυξης που ωθήθηκε από μια πιο δυναμική οικονομία.

Η Ελλάδα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει ένα σημαντικό επενδυτικό κενό, αν και αυτό έχει μειωθεί τα τελευταία χρόνια χάρη σε έργα που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα Next Generation EU, την πρωτοβουλία στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά την Covid. Τα υψηλότερα έσοδα δίνουν τώρα στην κυβέρνηση το περιθώριο να καλύψει αυτό το κενό, συνεχίζοντας παράλληλα να μειώνει το δημόσιο χρέος.

Τέλος, μια ισχυρή δημοσιονομική θέση υποστηρίζει τις συνεχείς βελτιώσεις των αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδας. Αυτές είναι καθοριστικές για τη διατήρηση ευνοϊκής πρόσβασης στην αγορά, την υποστήριξη ανθεκτικών οικονομικών προοπτικών και τη μείωση του κόστους χρηματοδότησης. Οι υψηλές πιστοληπτικές αξιολογήσεις έχουν επίσης σημασία για τους πολίτες, επειδή μειώνουν το κόστος δανεισμού σε ολόκληρη την οικονομία, όχι μόνο για την κυβέρνηση.

- Ένα ερώτημα που απασχολεί όλο και περισσότερο πλέον είναι το πώς θα εξελιχθεί η ελληνική οικονομία χωρίς το Ταμείο Ανάκαμψης. Είναι αυτή μια πηγή ανησυχίας;

Το Ταμείο Ανάκαμψης έχει ενισχύσει σημαντικά τις επενδύσεις και την ανάπτυξη στην Ελλάδα, με την έκτη πληρωμή να ολοκληρώνεται στα τέλη Νοεμβρίου. Η Ελλάδα κατατάσσεται μεταξύ των χωρών με τις καλύτερες επιδόσεις, έχοντας εκταμιεύσει περίπου το 65% των κεφαλαίων. Οι συνεχείς προσπάθειες είναι απαραίτητες για την απορρόφηση της υπόλοιπης χρηματοδότησης.

Καθώς το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) εξασθενεί, η ανάπτυξη αναμένεται να μετριαστεί, αλλά δεν θα μειωθεί απότομα. Και ενώ η χρηματοδότηση

από το NGEU θα τερματιστεί σταδιακά, η υποστήριξη και οι ευκαιρίες για την Ελλάδα θα συνεχιστούν. Η χώρα μπορεί να εξακολουθεί να βασίζεται σε πόρους του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ταυτόχρονα, οι μακροπρόθεσμες επενδύσεις δεν μπορούν να βασίζονται μόνο σε κεφάλαια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα απαιτηθούν ισχυρότερες και βιώσιμες επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα, οι οποίες με τη σειρά τους εξαρτώνται από ένα σταθερό, προβλέψιμο και φιλικό προς την ανάπτυξη οικονομικό και κανονιστικό περιβάλλον.

- Στο μεταξύ, συχνά στην Ελλάδα ασκείται καλώς ή κακώς η κριτική ότι το Ταμείο Ανάκαμψης δεν στήριξε επαρκώς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και δεν σηματοδότησε δομικές μεταρρυθμίσεις για την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου στη χώρα. Ποια είναι η γνώμη σας;

Η κυριαρχία των μικρών επιχειρήσεων, σε συνδυασμό με την εξάρτηση της οικονομίας από λίγους τομείς, έχει περιορίσει εδώ και καιρό την ανάπτυξη και την ανθεκτικότητα της Ελλάδας. Ως εκ τούτου, ήταν σημαντικό και ευπρόσδεκτο το γεγονός ότι το Σχέδιο Ανάκαμψης περιλάμβανε προγράμματα στήριξης που απευθύνονταν ειδικά στις ΜμΕ και παρείχε χρηματοδότηση που κάλυπτε ένα ευρύ φάσμα τομέων.

Οι μακροπρόθεσμες επενδύσεις δεν μπορούν να βασίζονται μόνο σε κεφάλαια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα απαιτηθούν ισχυρότερες και βιώσιμες επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα.

Ωστόσο, θα ήταν μη ρεαλιστικό να περιμένουμε ότι αυτά τα μέτρα από μόνα τους θα μπορούσαν να εξαλείψουν τέτοια μακροχρόνια διαρθρωτικά εμπόδια. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι παραγωγικές επιχειρήσεις μπορούν να λάβουν τη χρηματοδότηση που χρειάζονται για να αναπτυχθούν και να λειτουργήσουν σε ένα υποστηρικτικό κανονιστικό περιβάλλον. Για παράδειγμα, η ενίσχυση των επενδύσεων σε μικρούς, καινοτόμους και αναπτυσσόμενους τομείς, όπως η πληροφορική. Αυτό όχι μόνο θα ενίσχυε την ανάπτυξη, αλλά θα έκανε και την οικονομία πιο διαφοροποιημένη.

- Μιλώντας για μεταρρυθμίσεις, ποια είναι τα σημάδια για το αν δούλεψαν ή όχι οι μεταρρυθμίσεις που υλοποιήθηκαν στη λεγόμενη μνημονιακή περίοδο και ποιες μεταρρυθμίσεις θα συστήνατε από εδώ και στο εξής;

Η επίδοση της Ελλάδας τα τελευταία χρόνια δείχνει ότι οι μεταρρυθμίσεις που εφαρμόστηκαν κατά την περίοδο του προγράμματος έχουν αποφέρει διαρκή οφέλη. Για τον τραπεζικό τομέα, η βελτιωμένη οικονομική υγεία, η ισχυρότερη εποπτεία και η καλύτερη διακυβέρνηση έχουν αποκαταστήσει την κερδοφορία και έχουν ανανεώσει την ικανότητα των τραπεζών να υποστηρίξουν την πραγματική οικονομία.

Η δημιουργία θεσμών για την αποτελεσματική διαχείριση των δημόσιων περιουσιακών στοιχείων ήταν ένα βασικό επίτευγμα του προγράμματος, ενισχύοντας τόσο την ανάπτυξη όσο και την ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών.

Οι μεταρρυθμίσεις στο συνταξιοδοτικό σύστημα ήταν ένας άλλος σημαντικός πυλώνας, συμβάλλοντας στη σταθεροποίηση των μακροπρόθεσμων δημόσιων οικονομικών μέσω της ενοποίησης των κατακερματισμένων συστημάτων, της αποθάρρυνσης της πρόωρης συνταξιοδότησης και της σταδιακής ευθυγράμμισης των παροχών με τις εισφορές.

- Τι είδους επενδύσεις θα θέλατε να δείτε τα επόμενα χρόνια από τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα;

Οι επενδύσεις στην Ελλάδα έχουν αυξηθεί χάρη στο Σχέδιο Ανάκαμψης και είναι ζωτικής σημασίας να διατηρηθεί αυτή η δυναμική κάνοντας τις «σωστές» επενδύσεις, εστιάζοντας ιδιαίτερα σε τομείς που ενισχύουν την ανθεκτικότητα και την παραγωγικότητα της οικονομίας.

Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στην επέκταση και στη βαθύτερη ενσωμάτωση στις ευρωπαϊκές και παγκόσμιες αγορές. Αυτό σημαίνει επένδυση στην καινοτομία, στις ψηφιακές τεχνολογίες και στην οικοδόμηση συνεργασιών για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και την προσέλκυση εξειδικευμένων ταλέντων.

Εξίσου σημαντική είναι η προσέλκυση στρατηγικών επενδύσεων που βελτιώνουν τις υποδομές και υποστηρίζουν καινοτόμες επιχειρήσεις. Το νέο Ελληνικό Ταμείο Καινοτομίας και Υποδομών - ο εξειδικευμένος επενδυτικός βραχίονας του GrowthFund - μπορεί να διαδραματίσει βασικό ρόλο ως ενιαίο σημείο εξυπηρέτησης για την κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων και την προώθηση έργων με υψηλό αντίκτυπο.

Contacts

[Cédric Crelo](#)

Head of Communications and Chief Spokesperson

+352 260 962 205

c.crelo@esm.europa.eu

[Anabela Reis](#)

Deputy Head of Communications and Deputy Chief Spokesperson

+352 260 962 551

a.reis@esm.europa.eu

[Juliana Dahl](#)

Principal Speechwriter and Principal Spokesperson

+352 260 962 654

j.dahl@esm.europa.eu